

Az én sűrű szövésű XXI. századom

Gyermekkoromban a focilabdát szatyorban vittük ki a játszótérre: kezünkben a szatyor füle, a labdát pedig sűrű szövésű háló fogta körül. Így fogják körül hálóként Földünket a sztrádák és a hírközlés láthatatlan necsei, a telefonvonalak miriádjaitól az internetrendszerek egyre sűrűbb szövevényeiig. Ahányszor elképezelem ezt, biztonságban érzem magam. Nem csusszanhatunk ki a semmibe. Az sem zavar, hogy nem tudom, ki fogja a szatyor fülét. Nem Császár, nem Elnök, annyi szent; tehát nem olyasvalaki, aki hibázhat. Megnyugtatónak tartom, hogy láthatatlan, felfoghatatlan, megnevezhetetlen erők kezében vagyunk, hiszen ezeket a jelzőket eddig kizárólag istenekre alkalmazták.

Ösztöneim azt súgják, hogy legjobb volna, ha civilizációnk a megadott irányban és a megadott tempóban fejlődne tovább. A XXI. században, amelybe a nemzeti felbuzduláshoz csatlakozva én is egy évvel a kezdete előtt lépek be, és amelyben az emberi lehetőségek végső határáig élni szeretnék, csak az úgynevezett harmadik világ tömegnyomorát kell még felszámolnunk. Erre kényszerít bennünket a hírközlés üdvösebb fejlődése és a televíziózás még üdvösebb szabadsága. Megáll kezünkben a villa és a villára tűzött áfonyás vaddisznófalat, miközben az eritreai kisleány arról a részéről, ahol mi az arcunkat hordjuk, sem ő, sem csontváz-anyukája nem bírja már a vér tápértékének alacsony foka miatt kielégíthetetlen legyeket elhessegetni. Mi pedig azt a gondolatot nem tudjuk elhessegetni, hogy a vaddisznófalat és a látott kép között összefüggés lappang. Úgy teszünk mégis, mintha a harmadik világot természeti csapás sújtaná, valami pestisjárványfésély. Ezért légmentesen lezárjuk a ragály elől a jóléti és a jólét felé tempózó országok határait.

Nem hiszem, hogy e rendszabály a következő évszázadban megóvhatna bennünket a mind szaporább nyomor ostromától. Nem volna akkor méltóbb hozzánk, ha beismernénk ezt és megoldanánk egyetlen megoldásra váró feladatunkat? Jonathan Swift már 1729-

ben azt indítványozta, hogy az amúgy is éhen haló ír gyerekek hatodát neveljék fel tenyészállatnak – minden hímneműre három nőnemű jusson –, a többit pedig hizlalják fel egy év alatt 28 fontra, majd vágják le és adják el – mert ez azért drága hús – előkelő és jómódú családoknak. Így megszűnne az éhhalál, mert a tenyészberek a gyerekeikért kapott pénzből meg tudnának élni; és megszűnne – ezt már én teszem hozzá, a mai világra vonatkoztatva – a túlnépesedés veszélye is. Ez a megoldás eleget tenne a pápa legfőbb erkölcsi követelésének is, hiszen a szülők ilyen körülmények közt nem folyamodnának magzatelhajtáshoz, sem a család szabályozás egyéb módszereihez.

Swift jó lélekkel adta elő szerény javaslatát, „mert közismert”, hogy naponta öli és rohasztja szét őket a hideg, az éhség, a piszok és az élősdiak, oly gyorsan, ahogy ez logikusan elvárható. Az új törvénytől legfőbb hasznán kívül egyéb előnyöket is várt. Például: az anyák gyöngédebben bánnak majd gyerekeikkel, a férjek büszkének lesznek szülékény feleségeikre, és így tovább. Hogy a londoni parlament jóindulatát megnyerje, hangsúlyozta, hogy reformját csak Írországból hajtja bevezetni, ahol a legszegényebbek amúgy is katolikusok.

A mi fejlődésünk azonban globális, tehát e fejlődés árnyoldalával is globálisan kell szembenéznünk. A XX. században még csak elszórtan kísérleteztek az egyetlen megoldással. Haláltáborok lakói fel-felfalták egymást, hogy legyen, aki közülük életben marad. Dél-amerikai slumokban olykor eltűnt gyerekek csontjaira bukkannak. Orvosok eladogatják a frissen meghaltak értékes szerveit; sőt bűnözők ölnék is már, hogy ilyen szervek birtokába jussanak. Erre a lehetőségre Swift még nem gondolhatott. Gyógyászati célból is tenyésztetünk, és a rohamosan fejlődő genetika a segítségünkre siet.

Az én XXI. századomban kiküszöböljük civilizációnk egyetlen gyötrő árnyoldalát. Hazugság nélkül tesszük ezt, tehát jó lelkiismerettel étkezhetünk majd a képernyő előtt.